

FAABORG KRO'S UDSEENDE VENDER TILBAGE TIL 1927

Marlene og Uwe Schober har, ved hjælp af LAG midler, fået genopført den flotte gamle svungne gavl med speciel fremstillede døre og vinduer på Fåborg Kro. Den flotte gavl blev oprindeligt opført af kroejer Jens Peder Nielsen i 1927, men blev erstattet af en helt almindelig afvalmet gavl i midten af 1970'erne



Billede af den svungne gavl anno 1927

Med tilladelse fra familien til afdøde kroejer Jens Peder Nielsen, har Marlene Schober fået lov til at offentliggøre "Mine Erindringer af Martine Bertram-datter af kroejer Jens Peder Nielsen (kaldet Rasmussen) på Faaborg Kro fra 1927-38

Tiden gik, vi var nået til vinteren 1927. Far var 58 og mor 48 år. Fars arbejdsve-
ner var minimale, men han var stadig-
væk fyldt med nye ideer desangående
fremtidsmulighederne.

Han tænkte nu på at sælge gården, så
da han erfarede, at Faaborg kro var til
salg, øjnede han en chance. Mor var jo
dygtig til madlavning og bagning og
pigerne kunne servere. Det var som
om, det hele var forudbestemt.
Der kom en byttehandel i stand. Far
købte kroen og kromanden Kr. Kristen-
sen overtog gården. Men far glemte
umiddelbart af bare begejstring, at mor
med 13 børn i årenes løb altid havde
trukket det tungeste læs, og det havde
til gengæld også tæret på hendes
kræfter. Selvfølgelig skete der store
ændringer i mors daglige miljø. Hun
stod nu for ledelsen af et stort køkken,
madlavning og indkøb og samtidig hol-
de styr på økonomien, så vi var i stand
til at yde den bedste service for vore
gæster. Det glædede mor at have en af
sine egne piger hjemme. Jeg var nu 19
år og havde været ude siden jeg var 14
år. Jeg kom hjem og hjalp til på kroen,
passede serveringen, rengøring og
hjalp til hvor som helst, der var behov
for støtte. Mor og jeg havde et fanta-
stisk godt samarbejde.

Far havde forinden planlagt at bygge
en ny stor sal med tilsvarende køkken

og balkon og indrette den lille gamle
sal til almindelig restaurationslokale
med små borde og et billard, som gæ-
sterne kunne benytte for et gebyr af 75
øre pr. time. Der var ikke langt fra tan-
ke til handling. Den 1. juni 1927 stod
salen med den svungne gavl klar til at
modtage sine gæster. De udeblev hel-
ler ikke og snart var salen optaget af
familiefester, foreningsarrangementer,
gymnastik og lignende.



Den svungne gavl på Faaborg Kro anno 2017

Salen blev indviet den 10. juni ved vor
søster Dortheas bryllup med Mads Ja-
kobsen.

Da far i 1927 overtog kroen, var der en
afholdsbevilling på kroen. Ved siden af
indgangsdøren var et stort skilt:
"Kongelig privilegeret Gæstgivergaard".
En dag, da politimesteren fra Varde var
i Fåborg, fik han øje på skiltet. Han sag-
de da med bøs stemme: "Få det skilt
fjernet, det har ingen betydning mere".
Far tog skiltet ned og gemte det på
loftet. Da kroen senere fik ny ejer, blev
skiltet fundet frem igen og anbragt på
sin gamle plads, hvor det stadigvæk
hænger.

Krogæsterne kom ikke for at få øl el.
brændevin, men for at nyde en god kop
kaffe med brød, smørrebrød eller en
god middag. Lørdag aften mødtes
stamgæsterne til et slag kort, et parti
billard eller bare nyde en kop kaffe og
en hyggelig snak med vennerne, frem
for at sidde alene en kold vinteraften

på et kammer.

Man oplevede mange sjove episoder.
En aften sad der 7 mand ved et bord.
En af dem spurgte, om de ville spille 5
kort og sidste stik om en islænder med
en indsats på 5 kr. pr. deltager. Alle 7
mand deltog i spillet. Min broder An-
ders vandt islænderen. Senere på året
var der forestilling og revy. Det med
islænderen var et godt emne for rim-
smede: "En islænder i kortspil vundet,

aldrig har kro-Anders sig så godt befun-
det".

At gæsterne befandt sig godt på kroen
en sådan lørdag aften, fik vi mange
beviser på. Alene den hyggelige og gla-
de afslappede stemning blandt gæster-
ne var i sig selv symbol på velvære.
Mor og jeg var altid i fuld vigør med
alle vore gøremål. Ingen centralvarme,
men 3 - 4 kakkellovne at rense og forsy-
ne med brændsel. Ingen vandhane,
men en pumpe ude i gården. Ingen
vask eller afløb fra køkkenet.

I '30 fik byen vandværk, som far skæn-
kede grunden til. Køkkenet blev udvi-
det og et bord med vask stillet op. Det
var et stort fremskridt at få rindende
vand i køkkenet.

I '30 fik byen vandværk, som far skæn-
kede grunden til. Køkkenet blev udvi-
det og et bord med vask stillet op. Det
var et stort fremskridt at få rindende
vand i køkkenet. Trods alt besværet og
opslidende arbejde tror jeg, at mor de

første år nød kromiljøet med de varierende forhold. Normer og forudsætninger var ens for alle. Der var op- og nedgangstider. Sårende efter 1. Verdenskrig var knapt nok lægt, før end 2. Verdenskrig var i anmarch. Så nye ideer og synspunkter desangående fremtidsmuligheder var svært at få realiseret.

Jeg formoder, at det var landbrugskrisen sidst i '20, som foranledigede far til at sælge gården i Autrup. Landbruget, som hørte til kroen, var på dette tidspunkt forpagtet ud til Kr. Iversen og Hans Hansen (Kro-Hans). Det var Hans, som passede landbruget. Han var et rart og godt menneske, der gjorde et uegennyttigt arbejde for børn og unge sportsudøvere. Dertil

kommer, at han var hyggelig og lun at være sammen med. Hans havde intet hjem, så han boede og spiste på kroen. Det var som om han hørte til familien, og vi værdsatte ham næsten som en storebror. 1. maj manglede Hans en lille dreng til hjælp ved landbruget. Einer, som var en lille rask og opvakt gut på 11 år, var vant til at passe køer og hjælpe til ude og inde, fik plads hos ham. Jeg tror, de to fik mangan en hyggelig snak, når de arbejdede der ude på marken og generelt havde en dejlig tid sammen i sommeren 1927.

Den 26.01.1929 havde mor og far den tunge sorg at miste deres ældste datter, Maren.

Hun døde på Varde sygehus af nyre- og lungehindebetændelse, kun 26 år gammel. Det var før brugen af penicillin. Maren var en lille buttet og glad pige med en godhjertet og uselvisk natur, der hellere gav end tog. Jeg tror, hun undertiden også var ensom og havde det svært. Hun kunne være nedtrykt, men åbnede sig ikke for nogen, så det var vanskeligt at finde årsagen dertil. Som 14-årig kom hun hjemmefra og havde forskellige pladser på landet. Senere, da hun havde tilegnet sig den nødvendige erfaring og viden om den daglige husholdning og madlavning, fik hun plads som husbestyrerinde i Askov og senere i Tjæreborg. Nu havde hun nået et standpunkt, der gav hende mere selvtillid til at realisere sine egne tanker og ideer til det, hun inderst inde drømte om. En plads står tom, men

minderne lever stadig. Hun ligger begravet på Fåborg kirkegård.

Da forpagtningen udløb i 1929 kom Anders hjem. Han blev så hjemme og varetog pasningen af landbruget i de følgende år, så længe mor og far magtede at drive kroen. Jeg tror, det var en befrielse for Anders, der nu var 30 år, at han nu kunne gå hjemme og passe den lille bedrift efter sit eget system, fremfor at tjene på de store gårde, som han hidtil havde gjort. Han havde som 17-årig erhvervet sig en hofteskade ved at falde gennem et råddent loft ned i stalden med en sæk korn på nakken. Det var et hårdt slag med så tungt et handicap, som plagede ham hele livet

Ejere af Faaborg kro	
1708	Henrik Hageman (søger krobrevilling)
1771	Knud Lauritzen Lund
1828	Niels Hansen (bevilling på værtshushold)
1840	Forrige Kromand (privilegium på brændevinsbrænderi)
1858	H.C. Knudsen Andersen
1866	N. Iversen
1872	J.C. Sørensen
1874	Kristoffer Sørensen
1879	Niels Iversen
1896	Niels H. Knudsen
1897	Thomas P. Madsen
1897	Jens J. Pedersen
1898	Thomas P. Madsen
1902	Niels K. Madsen
1917	Anders Nielsen
1925	Kresten Krestensen
1927	Jens P. Nielsen
1938	Peder A. Kristensen
1944	Alfred Brosbøl
1966	Mette Brosbøl
1972	Edith & Olaf Simonsen
2000	Ineke Kover & Anne Nielsen
2006	Marlene & Uwe Schober



igennem. Han kom ikke under lægebehandling. Det gjorde man ikke for så "lidt". Man skulle næsten være døden nær, førend lægen blev tilkaldt, og så var det som regel for sent. Det var ikke uden grund, at Anders somme tider var bitter. Han havde det ofte svært.

Med taknemmeligt tilbageblik mindes jeg de 3 sorgløse år på Faaborg kro. Selv om Laurids og jeg havde været forlovet mere end 3 år, da han købte smedeforretning, var jeg knapt nok rede til selv at stifte hjem. Jeg havde haft en dejlig ungdomstid, var engageret med liv og sjæl i datidens sportsarrangementer, og nød samværet med kammeraterne. Alt dette blev nu en "saga blot". En dejlig solskinsdag den 10. august 1930 blev vi viet i Fåborg kirke. Et minderigt livsafsnit var sluttet, og en ny og spændende tilværelse startede i Filskov.

Frida og Dagny var nu voksne og kunne afløse mig på kroen. Der var arbejde nok til to piger. Mor blev jo ældre og trængte til at blive aflastet.

Efter få års forløb fik mor sukkersyge.

På dette tidspunkt var de såkaldte piller endnu ikke fremme for diabetikere, så mor måtte tage insulin hver dag. Det sled hårdt på livsmodet og kræfterne. Far kunne jo ikke hjælpe til. Han var med tiden blevet lidt korpulent. Så han var bedst tilpas, når han sad i en god stol og fik sig en pibe tobak eller en god cigar og så ellers lod de andre om arbejdet. Sin morgenkaffe fik han altid på sengen. Hver morgen lød som på kommando: "Nu må I godt komme med kaffen", som bestod af 1 kop kaffe og et stykke franskbrød med smør. Så var far parat til at gå en ny dag i møde.

I 1938 blev kroen solgt til Peter D. Kristensen. Far købte hus i Agerbæk. Mor og far var nu berettiget til at modtage aldersrente. Det var den omsorgsydelse fra 1891, der i 1922 blev ændret til aldersrente, som alle personer over 60 år kunne få. Far var nu 70 og mor 60 år. Men for disse 2 mennesker var det en nedværdigelse at modtage det, som de kaldte offentlig hjælp. De. Som alle dage havde klaret sig selv. Men de opdagede hurtigt, at uden indtægter var det svært at eksistere. Trods alt værdsatte de at være

uafhængige. De kunne nu slappe af og rejse på besøg hos børnene, som var spredt for alle vinde. De havde nu 10 børnebørn, som stod deres hjerter nær. Og der var plads til dem alle.

Det er lokale håndværkere, Murerfirmaet Lauridsen, Hjortkær og Fugdal Tømrer & Snedker Aps, Hejnsvig, som har udført det flotte arbejde

Indvielsen af den nye/gamle svungne gavl, køkken og salens ny tag - med 4 ovenlysvinduer, finder sted fredag den 2. juni 2017 kl. 19-21, da det er 90 år siden, at kroens oprindelige svungne gavl og sal blev opført, i anledning af, at den daværende kroejers datter blev gift den 10. juni 1927 - og i år, 90 år senere, har vi tilfældigvis også et bryllup d. 10 Juni.

Historiker og politiker Holger Grumme vil fortælle om byggeskik i området fra tiden omkring 1927.

ALLE ER VELKOMNE, vi mødes ude foran kroen kl. 19. Kroparret er værter med kaffe & kage.